

عنوان درس: اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا	رشته و مقطع تحصیلی دانشجویان:	عنوان دروس پیش نیاز:	محل برگزاری:	نام مسئول درس و مدرس:
تعداد واحد: ۲	کارشناسی ناپیوسته مامایی	ندارد	دانشکده پزشکی	روح انگیز نوروزی نیا

- هدف کلی درس: آشنایی دانشجویان با مفاهیم حوزه بلایا، انواع بلایا، اثرات آنها بر جامعه، قوانین و ساختار مدیریت بحران، ارزیابی و تحلیل مخاطرات، چرخه مدیریت بلایا و سامانه مدیریتی بلایا

• منابع مطالعاتی مدرس: (بر اساس رفرنس نویسی و نکوور)

- سید حسام سیدین. تحلیل ریسک بلایا در نظام سلامت. انتشارات: تهران، آرون. ۱۳۹۶.
- اردلان. علی، و گروه نویسندگان. درسنامه سلامت در حوادث و بلایا. انتشارات مهرآوش. ۱۳۹۵.
- حمیدرضا خانکه و غلامرضا معصومی. راهنمای ملی مدیریت خطر بیمارستانی بر اساس شاخص های اعتباربخشی، وزارت ناشر: بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. ۱۳۹۶.
- اردلان. علی، و گروه نویسندگان. ارزیابی خطر بلایا در بیمارستان. تهران، نشر موفق. ۱۳۸۹.
- حمیدرضا خانکه. آمادگی بیمارستانی در حوادث و بلایا. انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی. ۱۳۹۲.
- رایلی مایکل ج؛ ترجمه: فردین علیپور و دیگران. مدیریت سلامت در فوریت های بهداشتی درمانی. انتشارات: تهران، سازمان بسیج جامعه پزشکی، ۱۳۹۲.
- سناریوهای ملی در حوادث و بلایا.
- واژه شناسی حوادث و بلایا.
- دستورالعمل های مدیریت بیماری کووید-۱۹

Larry Collins and Thomas D. Schneid. Disaster Management and Preparedness. Lewis Publishers. London 2001.

David Alexander. Principles of Emergency Planning and Management. Oxford University Press. 2002.

UNDP Disaster Management Training Program, An Overview of Disaster Management, 1992.

International Strategy for Disaster Reduction. Live with risk. United Nations. Geneva. 2004.

- Asian Disaster Preparedness Center. Community-based disaster risk management. Bangkok. 2006.
- William L Waugh. Living with Hazards, Dealing with Disasters: An Introduction to Emergency Management. M.E.Sharpe. 1999.
- David Alexander. Natural disasters. Springer. 1999.
- Keith Smith. Environmental Hazards: Assessing Risk and Reducing Disaster. Routledge. 2001.
- WHO. Coping with Natural Disasters: The Role of Local Health Personnel and Community, Geneva, 1989.
- Landsman L Y. Public Health Management of Disasters: The Practice Guide. 2nd ed. American Public Health Association. 2005.
- Noji E K. The public health consequences of disasters. (2nd ed). New York: Oxford University Press, 1997.
- Pan American Health Organization. Natural disasters. Protecting the Public Health.

• منابع امتحانی دانشجو: (بر اساس رفرنس نویسی و نکوور)

- اردلان. علی، و گروه نویسندگان. درسنامه سلامت در حوادث و بلایا. انتشارات مهرراوش. ۱۳۹۵.
- حمیدرضا خانکه و غلامرضا معصومی. راهنمای ملی مدیریت خطر بیمارستانی بر اساس شاخص های اعتباربخشی، وزارت ناشر: بهداشت، درمان و آموزش پزشکی. ۱۳۹۶.
- اردلان. علی، و گروه نویسندگان. ارزیابی خطر بلایا در بیمارستان. تهران، نشر موفق. ۱۳۸۹.
- سناریوهای ملی در حوادث و بلایا.
- واژه شناسی حوادث و بلایا.
- دستورالعمل های مدیریت بیماری کووید-۱۹

بنام خدا
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز)
فرم طرح درس دانشکده پزشکی
نیمسال تحصیلی بهمن ۱۴۰۰
طرح درس روزانه آموزش تنوری

• جدول طرح دوره :

شماره جلسه	تاریخ جلسه	محتوای آموزشی	تعداد سوال اختصاص یافته	مدرس(مدرسان)
۱	۱۴۰۰/۱۲/۸	مفاهیم و اصطلاحات رایج در مدیریت بلایا	۲	نوروزی نیا
۲	۱۴۰۰/۱۲/۱۵	وضعیت وقوع مخاطرات و بلایا در دنیا، منطقه و ایران و اثرات آنها	۱	نوروزی نیا
۳	۱۴۰۰/۱۲/۲۲	تاریخچه، قوانین و ساختار مدیریت بحران کشور و سازمانهای بین المللی	۱	نوروزی نیا
۴	۱۴۰۱/۱/۲۱	روشهای ارزیابی خطر و تحلیل مخاطرات و آسیب پذیری در بلایا	۳	نوروزی نیا
۵	۱۴۰۱/۱/۲۸	وظایف و کارکردهای سطوح مختلف نظام سلامت در مراحل چرخه مدیریت بحران	۳	نوروزی نیا
۶	۱۴۰۱/۲/۴	شیوه های پیشگیری از وقوع بلایا و ارتقا آمادگی عملکردی برای مقابله با بلایا	۳	نوروزی نیا
۷	۱۴۰۱/۲/۱۱	شیوه های مدیریت و پاسخ موثر حوادث و بلایا در محیط های بهداشتی و درمانی	۳	نوروزی نیا
۸	۱۴۰۱/۲/۱۸	بازبایی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل	۲	نوروزی نیا
۹	۱۴۰۱/۲/۲۵	مخاطرات طبیعی شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها	۳	نوروزی نیا
۱۰	۱۴۰۱/۳/۱	مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها	۳	نوروزی نیا
۱۱	۱۴۰۱/۳/۸	سامانه فرماندهی حادثه و کاربردهای آن	۳	نوروزی نیا
۱۲	۱۴۰۱/۳/۱۵	اثرات روانشناختی بلایا و حمایتهای اجتماعی و روانی	۲	نوروزی نیا
۱۳	۱۴۰۱/۳/۲۲	رویکردهای مدیریت هدایا و کمک های انسان دوستانه داخلی و بین المللی	۱	نوروزی نیا
۱۴	۱۴۰۱/۳/۲۹	نحوه انتخاب، راه اندازی و مدیریت اردوگاه های افراد آسیب دیده از بلایا تغییر اقلیم و اثرات سلامتی ناشی از آن	۲	نوروزی نیا
۱۵	۱۴۰۱/۴/۵	اثرات بهداشت محیطی بلایا و نحوه مدیریت آنها	۲	نوروزی نیا
۱۶	۱۴۰۱/۴/۱۲	بیماریهای شایع در شرایط اضطراری و نحوه پیشگیری و کنترل آنها	۳	نوروزی نیا
۱۷	۱۴۰۱/۴/۱۹	نوپدید و بازپدید بیماریها و نحوه مدیریت آنها	۳	نوروزی نیا

بنام خدا
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز)
فرم طرح درس دانشکده پزشکی نیمسال تحصیلی بهمن ۱۴۰۰
طرح درس روزانه آموزش تنوری

• نحوه ارزشیابی دانشجو در طول دوره:

ردیف	شرح فعالیت	تاریخ آزمون/ تاریخ انجام تکلیف	نمره
۱	تعامل سازنده و فعالیت در کلاس و انجام تکالیف کلاسی	بطور مستمر در طول ترم	۴
۲	آزمون میان ترم		۴
۳	امتحان کتبی پایان ترم		۱۲
	جمع		۲۰

• تکالیف دانشجو در طول دوره:

ردیف	شرح تکلیف
۱	حضور به موقع در جلسات آموزشی
۲	ارائه شفاهی بر اساس موضوعی که تعیین می شود
۳	ارائه پروژه بر اساس موضوع مورد علاقه دانشجو

بنام خدا
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز)
فرم طرح درس دانشکده پزشکی
نیمسال تحصیلی بهمن ۱۴۰۰
طرح درس روزانه آموزش تئوری

جدول طرح درس:

شماره جلسه	اهداف اختصاصی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه رفتاری	حیطه (شناختی، عاطفی و روان حرکتی)	روش یاددهی یادگیری*	مواد و وسایل آموزشی
۱	مفاهیم و اصطلاحات رایج در مدیریت بلایا	دانشجو - مفاهیم بلا، مخاطره، فوریت، پیشگیری، آمادگی، آسیب پذیری، ظرفیت، ارزیابی خطر، مدیریت خطر، کاهش خطر، تاب آوری، بازیابی و بازتوانی را بشناسد و تعریف کند. - تقسیم بندی های رایج بلایا را لیست کند. - مراحل مختلف بلایا (چرخه مدیریت خطر) را شرح دهد. - رویکردهای مدیریت خطر (انفعالی، پیش فعال، مردم محور)، را توضیح دهد و تفاوت ها را مشخص کند.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید
۲	وضعیت وقوع مخاطرات و بلایا در دنیا، منطقه و ایران و اثرات آنها	دانشجو - پایگاه های داده ملی و بین المللی مربوط به مخاطرات، حوادث و بلایا را لیست کند. - روش های طبقه بندی مخاطرات را بشناسد.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید

* روش یاددهی - یادگیری می تواند شامل: سخنرانی، بحث در گروه های کوچک، نمایشی، حل مسئله، پرسش و پاسخ، گردش علمی، آزمایشی باشد.

بنام خدا
معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز)
فرم طرح درس دانشگاه پزشکی
نیمسال تحصیلی بهمن ۱۴۰۰
طرح درس روزانه آموزش تئوری

		شناختی-نگرشی	-معیارهای مورد استفاده در طبقه بندی بلایا را نام ببرد. -وضعیت وقوع بلایا در جهان را تشریح کند. -وضعیت وقوع بلایا و مخاطرات در ایران را تشریح کند و روند را تحلیل کند.		
ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی	دانشجو -تاریخچه مدیریت بحران در دنیا و ایران را بشناسد. -قانون جدید مدیریت بحران و ارکان آن، پیوست ها و برنامه ها را بشناسد. -سازمان مدیریت بحران کشور و ساختارهای استانی و شهرستانی مدیریت بحران را بشناسد. -با ساختار مدیریت بحران در نظام سلامت آشنا باشد. -با چارچوب پاسخ ملی، برنامه پاسخ ملی و دستورالعمل های مرتبط در نظام سلامت آشنا باشد. -با سیاستها و قوانین بالادستی مدیریت بحران آشنا باشد. - با سازمانهای بین المللی مرتبط با مدیریت بحران و وظایف آنها آشنا باشد.	تاریخچه، قوانین و ساختار مدیریت بحران کشور و سازمانهای بین المللی	۳

۴	روشهای ارزیابی خطر و تحلیل مخاطرات و آسیب پذیری در بلایا	دانشجو: -مراحل ارزیابی خطر را لیست کند. -ابزارهای ارزیابی خطر را لیست کند. -ارزیابی خطر در بیمارستان و شاخص ایمنی بیمارستان را محاسبه کند. -از ابزارهای ارزیابی خطر در مراکز بهداشتی درمانی استفاده کند. -به درستی ابزار FHSI را بکار گیرد.	شناختی شناختی-نگرشی شناختی-نگرشی-مهارتی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید
۵	وظایف و کارکردهای سطوح مختلف نظام سلامت در مراحل چرخه مدیریت بحران	دانشجو: -با وظایف خانه های بهداشت، مراکز خدمات جامع سلامت، مراکز بهداشت شهرستانها، اورژانس پیش بیمارستانی، بیمارستانها، معاونت های دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی کشور، معاونتهای وزارت بهداشت در مدیریت حوادث و بلایا آشنا باشد. -با کارکردهای مدیریتی سطوح مختلف نظام سلامت در مدیریت حوادث و بلایا آشنا باشد. -با کارکردهای آمادگی سطوح مختلف نظام سلامت در مدیریت حوادث و بلایا آشنا باشد.	شناختی-نگرشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید

人

بنام خدا

معاونت آموزشی (مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی دانشگاه علوم پزشکی البرز)

فرم طرح درس دانشکده پزشکی نیمسال تحصیلی بهمن ۱۴۰۰

طرح درس روزانه آموزش تنوری

			تجمع در محوطه های بهداشتی درمانی آشنا باشد. - با مفهوم و شیوه های تریاژ در فیلد و بیمارستان آشنا باشد. - با اهمیت و نحوه پیشگیری از حوادث ثانویه در بیمارستان آشنا باشد.		
۸	بازیابی پس از بلایا و برگشت به حالت بهتر از قبل	دانشجو: - با مفهوم خاتمه بحران، خروج از فوریت، برگشت به زندگی عادی و شاخص های آن آشنا باشد. - با اهمیت مدیریت بازیابی و بازتوانی آشنا باشد. - با اصول و مراحل بازیابی پس از بلایا آشنا باشد. - با مفهوم توسعه پایدار و استفاده از فرصت های بلایا برای توسعه آشنا باشد. - چالش ها و مشکلات بازیابی پس از بلایا و بهبود آنها را بشناسد.	شناختی-نگرشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید
۹	مخاطرات طبیعی شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها	دانشجو: - با مخاطرات طبیعی شایع در ایران و علل وقوع آن آشنا شود. - اثرات سلامتی ناشی از وقوع مخاطرات طبیعی را لیست کند. - نقش و وظایف سطوح مختلف نظام سلامت در پیشگیری از وقوع، کاهش	شناختی-نگرشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید

			آسیب ها و پاسخ به بلایا را بشناسد. -تجارب و درس آموخته های مخاطرات طبیعی قبلی را بررسی کند.		
۱۰	مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها	دانشجو: -با مخاطرات انسان ساخت شایع و علل وقوع آنها در ایران آشنا شود. -اثرات سلامتی ناشی از وقوع مخاطرات انسان ساخت را لیست کند. -نقش و وظایف سطوح مختلف نظام سلامت در پیشگیری از وقوع، کاهش آسیب ها و پاسخ به بلایا را بشناسد. -تجارب و درس آموخته های مخاطرات انسان ساخت قبلی را بررسی کند.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید
۱۱	سامانه فرماندهی حادثه و کاربردهای آن	دانشجو: - تاریخچه و نحوه شکل گیری سامانه فرماندهی حادثه را بیان کند. -ویژگی ها و خصوصیات سامانه فرماندهی حادثه را شرح دهد. -ساختار فرماندهی حادثه در پیش بیمارستان و بیمارستان را تشریح کند. - وظایف پست های مختلف سامانه فرماندهی حادثه را بیان کند. -مهارت لازم برای طراحی یک سامانه	شناختی-نگرشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید

			فرماندهی حادثه در یک بیمارستان فرضی را کسب کند.		
۱۲	اثرات روانشناختی بلایا و حمایت‌های اجتماعی و روانی	دانشجو: - واکنش‌های انسان‌ها به بلایا و سازگاری آنها را شرح دهد. - مشکلات روانشناختی رایج در بلایا را لیست کند. - شیوه‌های مشاوره و درمان مبتلایان به اختلالات روانشناختی را بشناسد. - با حمایت‌های روانی-اجتماعی از مصدومین بلایا آشنا باشد. - مشکلات روانشناختی روایح در کارکنان و نحوه مدیریت آنها را بداند.	شناختی-نگرشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس‌های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید
۱۳	رویکردهای مدیریت هدایا و کمک‌های انسان دوستانه داخلی و بین‌المللی	دانشجو: - تاریخچه و نحوه شکل‌گیری ابتکار اقدامات بشردوستانه بین‌المللی در حوادث و بلایا را بیان کند. - اصول و مبانی اقدامات بشردوستانه بین‌المللی را بداند. - نحوه هماهنگی و درخواست کمک از سازمانهای مرتبط را بداند. - تجارب اقدامات بشردوستانه در بلایای اخیر کشور را بررسی کند. - چالش‌های مدیریت هدایای مردمی را بیان کند.	شناختی-نگرشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس‌های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید
۱۴	نحوه انتخاب، راه اندازی و مدیریت	دانشجو:	شناختی-نگرشی	سخنرانی،	ویدیو پروژکتور؛

نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید	پرسش و پاسخ، بحث گروهی		- معیارهای انتخاب محل مناسب اردوگاه را بیان کند. - با استانداردهای اسفیر آشنا باشد. - با اصول برپایی و مدیریت اردوگاه و ارائه خدمات آشنا باشد. - با تغییر اقلیم، علل و عوامل آن آشنا باشد. - اثرات سلامتی ناشی از تغییر اقلیم، راه پیشگیری و مدیریت آنها را توضیح دهد. - اثرات تغییر اقلیم در ایران را تبیین کنند.	اردوگاه های افراد آسیب دیده از بلایا تغییر اقلیم و اثرات سلامتی ناشی از آن	
ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی	دانشجو: - اثرات بلایا بر عوامل محیطی و عوارض ناشی از آن را بیان کند. - شیوه های تامین آب سالم در مناطق بلازده و معایب و مزایای آنها را توضیح دهد. - روشهای دفع پسماند و معایب و مزایای آنها را توضیح دهد. - سیستم های دفع بهداشتی در مناطق بلازده را بشناسد. - روشهای جمع آوری و دفع فاضلاب در شرایط اضطراری را بشناسد. - شیوه های مدیریت اجساد را بشناسد.	اثرات بهداشت محیطی بلایا و نحوه مدیریت آنها	۱۵

۱۶	بیماریهای شایع در شرایط اضطراری و نحوه پیشگیری و کنترل آنها	دانشجو: - با بیماریهای منتقله از طریق آب و غذا و نحوه مدیریت آنها آشنا شود. - با بیماری های تنفسی شایع در بلایا و نحوه مدیریت آنها آشنا شود. - با بیماری های منتقله از طریق ناقلین در بلایا و نحوه مدیریت آنها آشنا شود. - با بیماری های قلبی-عروقی شایع در شرایط بحرانی آشنا شود. - نحوه مدیریت دیابت، فشارخون بالا در بلایا را توضیح دهد. - سایر بیماریهای غیرواگیر شایع و نحوه مدیریت آنها در بلایا را بیاموزد.	شناختی-نگرشی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید
۱۷	نوپیدی و بازپیدی بیماریها و نحوه مدیریت آنها	دانشجو: - مفاهیم نوپدید و بازپدید بیماری ها را توضیح دهد. - با بیماری های نوپدید اخیر و نحوه کنترل آنها آشنا شود. - با بیماری های بازپدید اخیر و نحوه کنترل آنها آشنا شود. - با بیماری کووید-۱۹ و نحوه مقابله با آن آشنا شود. - با مفاهیم جدید مثل فاصله گذاری اجتماعی در کنترل بیماری های بازپدید و نوپدید آشنا شود.	شناختی	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	ویدیو پروژکتور؛ نمایش اسلاید در کلاس های مجازی در بستر اسکای روم یا سامانه نوید

تاریخ:

چک لیست کیفی طرح درس

گروه آموزشی: مامایی

نام درس: اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا

نیمسال تحصیلی: بهمن ۱۴۰۰

مقطع تحصیلی: کارشناسی ناپیوسته

نام و نام خانوادگی مدرس: روح انگیز نوروزی نیا

رشته تحصیلی: مامایی

نظر مدیر گروه	بلی		خیر	اجزاء و عناوین طرح درس	ردیف
	کامل	ناقص			
طرح درس قابل قبول می باشد. ☒ طرح درس نیاز به اصلاح دارد. ☐ نام و نام خانوادگی مدیر گروه: محل امضا	☒			نام درس قید شده است	۱
	☒			رشته و مقطع تحصیلی لحاظ شده است	۲
	☒			تعداد و نوع واحد بیان گردیده است	۳
	☒			دروس پیش نیاز منظور شده است	۴
	☒			اهداف کلی درس نوشته شده است	۵
	☒			اهداف اختصاصی نوشته شده است	۶
	☒			محتوی آموزشی هر جلسه نوشته شده است	۷
	☒			تعداد سوالات هر محتوی آموزشی مشخص شده است	۸
	☒			نوع حیطه ها مشخص شده است	۹
	☒			شیوه تدریس بیان شده است	۱۰
	☒			تکالیف دانشجویی مشخص شده است*	۱۱
	☒			مواد و وسایل آموزشی استاد ذکر شده است	۱۲
	☒			منابع مطالعاتی استاد قید شده است**	۱۳
	☒			منابع امتحانی دانشجویان قید شده است***	۱۴
	☒			نحوه ارزیابی دانشجو بیان شده است	۱۵
	☒			*تعداد کل سوالات آزمون مشخص شده است	۱۶
	☒			طرح درس ارائه شده با سرفصل آموزشی مطابقت دارد	۱۷

*روشن و واضح بودن تکالیف مد نظر می باشد.

**طبق رفرنس نویسی و نکوور بیان شود.

***در دسترس بودن منابع لحاظ گردد.